

kunde tages Hensyn til med Hensyn til Spørgsmaalet om den ene Parts Godtgørelse hos den anden, men det kan dog være muligt, at der er saadanne Bestemmelser, som jeg i dette Øieblik ikke erindrer, og jeg ønskede derfor helst, at disse Ord bleve staaende i Lovens. Jeg vil derfor henstille til det høitærede Udvalg, om det ikke maatte finde sig foranlediget til at frafalde det Forslag, som er stillet til § 15.

Drejer: Jeg er aldeles enig i, hvad den ærede Ordfører har anført til Forsvar for det Endringsforslag, der er stillet til § 10; jeg kan i dette Tilfælde maaskee mere end i noget andet være enig i, jeg kan næsten sige enhver Sætning, han har udtalt, og min Overbeviisning om det Rigtige i den foreslaaede Forandring er saa stærk, at jeg, i hvor varmt jeg end ønsker, at Loven maa udkomme, dog aldrig vilde kunne beqvemme mig til at give min Stemme til Lovforslaget med § 10 uforandret. Jeg kunde jo maaskee forsaavidt gjerne have undladt at tage Ordet, men jeg føler mig dog særtilgiffet til at yttre mig med Hensyn til hvad der er fremkommet fra den ærede 4de Landsthingsmand for Sde Kreds (Norgaard), idet jeg troer, at en Deel deraf ligefrem maa beroe paa en Misforstaaelse. Han har sagt, at den foreslaaede Forandring vilde underminere Loven, vilde borttage, hvad Folket kunde forlange som sin gode Ret. Hvad han egentlig dermed har meent, fatter jeg ikke fuldkommen; men, hvis det har været hans Mening, at Folket ikke vilde kunne komme til sin Ret, at der vilde blive betaget det Midlerne til at komme til sin Ret i de omhandlede Sager ved den af Udvalget foreslaaede Bestemmelse, saa troer jeg rigtignok, at dette kun kan beroe paa en fuldstændig Misforstaaelse. Manglen skalde vel, efter den ærede Talers Mening, ligge i, at det Bevist, der kan vindes ved en edsæfset Vidnesforklaring, ikke vilde kunne erholdes efter Udvalgets Forslag; men dette forholder sig ikke saa; thi efter dette Forslag vil alt det Samme opnaaes, i værste Fald blot med Tabet af den Tid, der kan behøves til at faae Edsætningen foretagen inden den ordinaire Ret, men selv om Lovforslaget, som det er kommet til os, forbliver uforandret, vil

det alligevel som oftest blive nødvendigt at tye til den ordinaire Ret, da det jo efter samme Lovforslag, alene berøder paa vedkommende Vidner, om de ville møde, og om de ville svare. Det er mig aldeles uforstaaeligt, hvorledes den ærede Landsthingsmand kan komme til at udfaste den Paastand, at Udvalget vil ved hvad det har foreslaaet hidføre en Tilstand, hvorefter en Part skal bede om, som en Naade, hvad der er hans Ret; i alt Fald forlanges der ikke, at han skal bede Landvæsencommissiønen om Noget som en Naade. Den ærede Landsthingsmand maa allsaa vel sigte til, at vedkommende Part skal belste til Vidnets Naade; men naar den ærede Landsthingsmand da bebrejder Udvalget dette, maa han aldeles have overseet, at Lovforslagets § 10 ene og alene overlader det til Vidnets For-godtbefindende, om det vil møde og svare, og at det saaledes næsten i endnu højere Grad kan siges om Lovudkastet end om Udvalgets Forslag, at det gaaer ud paa at forlange, at Parten skal bede som en Naade om Noget, han anseer for sin Ret. Naar den ærede Landsthingsmand endelig har anført som en Grund til ikke at nægte Edens Afslæggelse for Landvæsencommissiønen, at Erfaringen har lært, at Eden ikke altid behandles saa høitideligt ved den ordinaire Ret, saa ligger der jo netop i slige Erfaringer en ganske overordentlig Opfordring til at være varsom med at ubvide Leiligheden til at aflægge Eden; thi er det ikke Tilfældet, at Eden inden den ordinaire Ret, hvor dog Alt skal gaae til efter visse strengere Former, kan aflægges med den tilstrækkelige Alvor og Høitidelighed, hvorledes skal man da kunne vente, at Eden vil kunne blive aflagt og modtaget med den fornødne Alvor og Høitidelighed ved en Landvæsencommissiønsforretning, hvor Nødvendigheden ligefrem mæfører, at Forholdene og Omgivelserne og den hele Situation ere saadanne, at Alvor og Høitidelighed i Edsæfstedens Øieblik er dobbelt vanskelig at overholde. Det er allerede en sørgelig Kendsgjerning, at Afgtelse for Eden er paa mange Steder og hos Mange altfor meget svækket, og man skal derfor vittelig vogte sig for at bidrage til, at den yderligere taber den Character og den Anseelse i det almindelige Ømdømme, uden hvilken den bliver uden Betyd-